

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
RIPPL- RÓNAI MŰVÉSZETI INTÉZET
KÉPI ÁBRÁZOLÁS
FESTŐ SZAKIRÁNY
NAPPALI TAGOZAT

Betekintés
A lélekfejlődés folyamata
Összefoglaló

Készítette: Hódosi József Tamás
Témavezető konzulens:
Dr. Mátis Rita DLA egyetemi docens

Kaposvár
2023

Összefoglaló

„Biztos vagyok benne, hogy valóban újra megszületünk, és hogy az élet a halálból ered, s a halottak lelke tovább él.”

Szókratész

Bevezető

Több ezer éve foglalkozik az emberiség a halállal és az azon túli élettel. Nincs tapasztalatunk ezzel kapcsolatban és a tudomány sem tud megfelelő választ adni arra, hogy mi történik a szellemmel miután a test kihűl.

Az egyiptomi kultúrában úgy gondolták, hogy van élet az eltávozás után, amihez konzerválniuk kell a testet. Anubisz¹ felteszi a halott szívét a mérleg egyik felére, a másikra pedig egy tollat, így ítéletet alkot annak erkölcsi életéről, és ha az nem megfelelő az alvilágban marad a szív tulajdonosa.

A keresztények és a muszlimok nem hiszik, hogy újjászülethet a lélek, azonban hisznek egy túlvilági életben. Akárcsak az ókori egyiptomi kultúrában, itt is Isten kinek-kinek megfizet aszerint, hogyan élte életét.

A keleti kultúrákban szinte mindig jelen van a lélekvándorlás és ehhez köthetően a karma². Amilyen életet élnek, aszerint reinkarnálódnak haláluk után a lelkek, míg el nem érik a Nirvánát³ és többé nem születnek újjá. Náluk a szellem az egótól független és állatként is megtestesülhet.

Az alkímiát⁴ gyakorló emberek hasonlóan egy karma-szerű körforgásban hittek. Ezt a körforgást szintén próbálták megszakítani, hogy ne szülessenek többé újra, viszont ebben a felfogásban a lélek csak emberként reinkarnálódik. Ez a gondolkodás tudomásom szerint az ókori Egyiptomból eredeztethető.

¹ Az ókori egyiptomi világban az alvilág és a holtak oltalmazója, később a holttestek bebalzsamozóinak istene is.

² Ok-okozat, pontosabban az ok és okozat viszonya, kölcsönhatása, törvénye. Mint fogalom, szerepel az ősi hindu, taoista, buddhista tanításokban és szerepel a modern világszemléletek ismeretanyagában is.

³ A végső cél, a beteljesülés vagy üdvösség az indiai vallásokban.

⁴ Egy ősi beavatási rendszer, mai szóval iskola, amelynek lényegét tekintve nincs köze a kémiához. A felvilágosodás eszméinek térnyerése után az alkímia bizonyos gyakorlati és hibás aspektusai racionalizálódnak, asszimilálódnak egy proto-kémiának nevezhető, kezdeti tudományban.

Történeti betekintés

Mivel az alkímista szemléletmódot követve készítettem el munkám, ezért ismertetem legfontosabb alakját és rövid történetét ennek a témakörnek azok kedvéért, akik nem ismerik.

„ Nagy Sándor idejében találták meg Hermész Triszmegisztosz⁵ sírját, a hagyományok szerint múmiájának kezében a híres Tabula Smaragdinával⁶, melyen a bölcsék kövének titka olvasható jelképes megfogalmazásban. Mivel a titkos tanítások alkímista célokat is szolgáltak, Severus római császár minden misztikus írást összegyűjtött, és Nagy Sándor sírkamrájába temettetett, Diocletianus pedig elpusztította valamennyi, Egyiptomból származó alkímista könyvet. Így az egykor híres Hermész Könyvek évszázadokra eltűntek.”⁷

A fennmaradó eredeti szövegek később összeolvadtak a görög hermetikus írásokkal, majd számos nyelvre lefordították azokat. A mű szerzőjeként ismert Hermész Triszmegisztosz neve „háromszor legnagyobb Hermészt” jelent. Úgy tartották, hogy az egyetemes bölcsesség mindhárom része az ő birtokában volt. Az eredeti egyiptomi szövegekben Thotnak⁸ is hasonló neve van.

A hermetikus iratok az alkímia legősibb forrásműveként ismertek. Felhasználták a bölcsék köve⁹ előállításához. Így a Gnózis¹⁰ birtokában a transzmutációt¹¹ nem csak az anyagi világban élték át, hanem a szellemiben is.

Hermész Triszmegisztosz több korban is jelentős szerepet játszott és megtalálható az egyiptomi kultúrától egészen máig több vallás, mitológiai irányzat történeteiben is.

⁵ Mitikus alak, feltehetőleg Hermész és az egyiptomi Thot isten (az írás feltalálója) hellenisztikus összevonásából jött létre.

⁶ Smaragdtábla, egy ókori ezoterikus irat, a hermetikus filozófia „alapokmánya”, amelyet Hermész Triszmegisztosznak tulajdonítanak. A középkorban nagy hatást gyakorolt az alkímiára.

⁷ Hornok Sándor: Történeti áttekintés, in: Hermész Triszmegisztosz összegyűjtött tanításai, Farkas Lőrinc Imre Könyvkiadó, 1997 [online] 2018.05.12

<URL: <http://chemonet.hu/hun/olvaso/histchem/alkem/hermesz1.html>

⁸ Az egyiptomi mitológiában az írás, a bölcsesség és a tudományok istene, az írások pártfogója.

⁹ „Prima Materia”, az alkímisták hite szerint képes bármely anyagot arannyá változtatni, visszaadni a fiatalságot, örök életet biztosítani, stb.

¹⁰ Olyan filozófiai és mitikus vonásokat egyesítő gondolkodási forma, amely az emberben lévő isteni elemek felfedezésében és azoknak az istenséggel való újraegyesülésében kereste a megváltást.

¹¹ A nyugati alkímia (hermetika) filozófiai rendszerében a fémek transzmutációja és a bölcsék köve néha az alkímisták belső szellemi transzmutációjának is a jelképe. Így egyes vallási nézetekben a transzmutáció bizonyos értelemben örökké ható folyamat.

Inspirációs út

Gyerekkorom óta foglalkoztatnak a halállal kapcsolatos történések, majd édesapám eltávozása után még jobban belemélyültem, akkor már céltudatosan a téma kutatásába. A reinkarnációs folyamatot igyekeztem bemutatni sorozatomon, alkimista szempontok alapján.

Egy alapvető materiából létrejövő, nyers személyiségen át eljutó, kifinomult színes egyéniség létrejöttét. Mindezt úgy, hogy minden képnek saját fejlődési folyamata is végbemenjen. Ezek a festmények nem hosszú - vázlatolásokkal eltöltött- időn át jutottak el idáig.

Mindegyik kép egy alapvetően magától alakuló entitás. Nyilvánvaló, hogy a magától alakulás nem a szó szoros értelmében történt. Én alakítottam őket, de egy hosszas folyamaton át fejlődtek ki, számos rétegen keresztül, akár csak egy lélek a különböző életeit végigélve.

Amint a képeken látszik nem csak magát az „Embert” szerettem volna ábrázolni, hanem a lelkét is, ami eljut egy összetett színes jellemű, értékekben gazdag ember életéig. A képek méretei egymásból következnek. Ez és a festés technikája utal arra, hogy ugyanarról a lélekről van szó. A képek stílusát tekintve inspirált Gerhard Richter¹², Bukta Imre¹³, Marcel Duchamp¹⁴, a londoni iskola, azon belül: Lucian Freud¹⁵ és Glenn Brown¹⁶.

Komponálás

A sorozatot tavaly március környékén kezdtem el készíteni a legnagyobb méretű képpel. Első nekifutásra mindezt egy képen szerettem volna ábrázolni, de hamar beláttam, hogy sorozatban kell gondolkodnom, mivel mindhárom állomása a szellemnek különböző anyagiságot vonz maga után.

Úgy gondoltam legjobb lesz, ha ezeket a fázisokat a sorozat darabjainak méreteiben, hangulataiban, és stílus jegyeiben is kifejezem. Így alakult ki, hogy a sorozat a legkisebb méretből fejlődjön a legnagyobb felé, az absztrakcióból a figuratív felé, a nyersből a kifinomult felé.

¹² Német festőművész, született 1932. február 9.

¹³ Mezőszemere, 1952. július 20. – Munkácsy Mihály-díjas magyar képzőművész.

¹⁴ Blainville-Crevon, 1887. július 28. – Neuilly-sur-Seine, 1968. október 2. francia festő, képzőművész kubista, szürrealista és dadaista stílusban.

¹⁵ 1922. december 8.– 2011. július 20. angol festőművész.

¹⁶ Született 1966-ban, angol festőművész.

A sorozatot keretes szerkezetbe foglaltam. Így fejezem ki a karmának az életre gyakorolt hatását, ami bennem egy körkörös mozgás jelenlétét kelti.¹⁷

„*A valós test hiánya a művészet maradandóbb formáival szemben az emberi test múlandóságát, halandóságát hangsúlyozza...*”¹⁸ olvashatjuk Sturcz János -A Heroikus ego lebontása című könyvében.

Ezt a gondolatmenetet követve döntöttem el, hogy fiktív portréimat expresszív, absztrahálva jelenítem meg. Mindezzel kifejezve a múlandóság alapvető jelenlétét az életben.

Első képemen maga a nyers absztrakt matéria jelenik meg 100x100 centiméteres méretben, feszített vásznon, olajfestékkel. A hordozót mindegyik kép esetében én készítettem el, enyveztem majd alapoztam. Körülbelül 3 rétegben dolgoztam rajta. Legfőképp a hideg-meleg és a komplementer szíkontraszt jellemzi. Kompozícióját tekintve egy frontális portréból indultam ki.

Következő képemen a fejlődő lélek második, kiemelt állomása jelenik meg, 100x140 centiméteres méretben. Erre körülbelül 4-5 réteg olajfesték került fel és vásznon a hordozó. Legjellemzőbb rá a nyers és erős sötét-világos szíkontraszt. Itt már egy profil portréból indultam ki. Valamint jobban előtérbe hoztam az átlós komponálást is.

A sorozat harmadik darabja a már kifejtettebb lélek állomását ábrázolja. 140x180- centiméteres méretben szintén olaj és feszített vásznon. Ezen dolgoztam a legtöbbet, körülbelül 8-10 réteg festék is felkerült rá. Többféle szíkontraszt komplexebb szintéziséről beszélhetünk. Igyekeztem minél összetettebb faktúrát kialakítani, színekben is gazdag felületet létrehozni.

Egy klasszikus félprofil portréból indultam ki. Itt is, mint mindegyik képnél fiktív portréről lehet beszélni, mindamellet, hogy ez a legéletszerűbb (leginkább ábrázoló, naturális). Jellemző rá egy vízszintes-függőleges tagolás, valamint az átlós kompozíció a meleg sárgákkal itt kerül a legjobban előtérbe.

Sorozatom elkészítése elindított egy úton, amin keresztül létrejött egy művészeti produktum és végbement egy haláleset feldolgozási folyamata. Olyan témában készíthettem el, ami engem a leginkább foglalkoztatott. Ismereteimet sikerült kitágítani, ami egy összetett rálátást biztosít az elmúlásra. Ez megkönnyíti a múltban engem ért és a jövőben bekövetkező halálesetek feldolgozását is.

¹⁷ A karma törvénye szerint minden cselekedetünk egy annak megfelelő következménnyel jár, illetve minden, ami történik a világban, az maga egy következmény, vagyis valamilyen oknak az okozata.

¹⁸ Sturcz János: A heroikus ego lebontása Bp.: Magyar Képzőművészeti Egyetem. 2006 p113